BREZİLYA ÜLKE BÜLTENİ

TEMMUZ 2024

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Brezilya Federal Cumhuriyeti
Nüfus	205,38 milyon (2024 tahmin)
Dil	Resmi dil Portekizce'dir. İş dünyasında İspanyolca ve İngilizce de kullanılmaktadır.
Yüzölçümü	8.547.400 km^2
Başkent	Brasilia
Başlıca Şehirleri	Brasilia (2,8), Sao Paulo (11,5), Rio de Janeiro (6,2), Salvador (2,4), Fortaleza (2,4), Belo Horizonte (2,3).
Yönetim Şekli	Federal Cumhuriyet (26 eyalet) ve 1 Federal Bölge
Devlet Başkanı	Luiz Inácio Lula da Silva
Para Birimi	Real

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Brezilya, BM, DTÖ-Dünya Ticaret Örgütü, IMF ve Dünya Bankası gibi pek çok uluslararası kuruluşun üyesidir. Ülkemizin de üyesi olduğu küresel sistem için önemli ülkelerden oluşan G-20 grubunun da üyesidir. Latin Amerika ve Karayip ülkelerinin oluşturduğu danışma, koordinasyon ve işbirliğinin yanı sıra iktisadi ve sosyal gelişimi de hedefleyen hükümetler arası bir kuruluş olan SELA'nın üyesi olan Brezilya, 19 Latin Amerika ülkesinden oluşan ve bölgesel entegrasyon ile işbirliğini artırmayı hedefleyen Rio Grubu'na bağlıdır. ALADI- Latin Amerika Entegrasyonu Birliği (LAIA)'ya üyeliğinin yanı sıra Arjantin, Paraguay ve Uruguay ile birlikte 1991 yılında MERCOSUR (Portekizcesi Mercosul) Ortak Pazarı'nı kurmuştur. Bu Ticaret Anlaşması ile 1995 yılında söz konusu ülkeler arasında Gümrük Birliği oluşturulmuştur.

Coğrafi Konum

Kapladığı alan açısından dünyanın beşinci büyük ülkesi olan Brezilya, kuzeyden güneye 4.320 km, doğudan batıya 4.326 km'dir. Atlantik Okyanusu ile çevrili Brezilya'nın İspanyolca konuşan Güney Amerika ülkeleri ile 12.000 km'lik sınırı vardır. Şili ve Ekvator haricinde Güney Amerika ülkelerinin hepsi ile sınır komşusudur.

Brezilya'da ekvatoral, tropikal, yarı kurak, dağlık tropikal ve astropikal olmak üzere beş iklim bölgesi vardır. Amazon Bölgesi'nde yıllık ortalama sıcaklık 22-26 ℃ dolayındadır. En sıcak-en soğuk mevsimler arasındaki sıcaklık farkı ihmal edilebilir boyuttadır. Amazon bölgesinden tropikal bölgelere yaklaşıldıkça yaz ile kış arasındaki sıcaklık farkı artmaktadır. Ülkenin en sıcak bölgeleri kuzeydoğuda yer almaktadır. Mayıs-Kasım arasındaki kurak dönemlerde sıcaklık 38℃'yi aşmaktadır. Atlantik Okyanusu kıyıları boyunca sıcaklık 23-27 ℃ dolayındadır. Kışlar, genellikle kurak geçmektedir. Amazon Havzası ve Atlantik kıyıları boyunca yağış oranı yüksektir.

Siyasi ve İdari Yapı

Brezilya, "Başkanlık" sistemiyle yönetilen "Federal Cumhuriyet"tir. 26 eyalet ve bir federal başkentten oluşan idari yapıda, her eyaletin federal meclisi ve iç yönetimi bulunmaktadır. Toplam 5.560 belediye vardır. Eyalet valilerinin federal meclis ve senatörler üzerinde güçlü etkisi bulunmaktadır.

Başkan, federal hükümetin yürütme kurulunun başıdır. 4 yılda bir ve en fazla iki dönem üst üste seçilebilir. Oldukça geniş yetkilere sahip olan Başkan'ın kanun yapma yetkisi olmamakla birlikte kongrenin uygun bulması halinde geçici kararname çıkarma yetkisi vardır. 513 üyeli temsilciler meclisi ve 81 üyeli senato olmak üzere iki meclisli olan kongrede; meclis üyeleri 4 yılda bir başkanla eşzamanlı olarak, senato üyeleri ise 8 yıl için seçilmektedir. 4 yılda bir sırasıyla senatonun üçte ikisi veya üçte biri yenilenmektedir.

11 yüksek mahkeme yargıcı senato tarafından uygun bulunarak başkan tarafından atanmaktadır. 1988 anayasası ile sosyal adalet ruhu ön plana çıkarılmıştır. Yapısal reformlarla birlikte mülkiyet ve rekabet kavramları güç kaybederken devlet güç ve ağırlık kazanmıştır. Sendikalar, "Topraksız İşçiler Hareketi"- "Movimento dos Trabalhadores Rurais Sem Terra, Roma Katolik Kilisesi ve Protestan Kilisesi ulusal hareketlerde söz sahibidir. İş çevreleri, özellikle CNI-Ulusal Sanayiciler Konfederasyonu ve FİESP- Sao Paulo Eyaleti Sanayicileri Konfederasyonu ulusal politikalarda söz hakkına sahiptir.

Nüfus ve İstihdam

Dünyanın en kalabalık beşinci ülkesi olan Brezilya'nın 2023 yılı itibarıyla nüfusu 205,38 milyon tahmin edilmektedir. Demografik yoğunluk sahil boyunca uzanan dar bir kıyı şeridinde yüksektir. Kıyı kesimlerindeki nüfus yoğunluğunu iç kesimlere kaydırmak için Başkentin Rio de Janeiro'dan Brasilia'ya taşınması, karayolları ağının genişletilmesi, ülkenin iç taraflarında yeni kalkınma merkezlerinin oluşturulması, Itaipu ve Tucurui gibi büyük ölçekte hidroelektrik projeleri gibi teşvik önlemleri alınmıştır.

Brezilya'da üç farklı ırk ve bunların karışımından söz edilebilir. Yerli halk yani Güney Amerika yerlileri, Avrupa'dan gelmiş beyazlar ve Afrika'dan gelmiş siyahlar Brezilya halkının günümüzdeki yapısını

oluşturmaktadır. Brezilya'nın asıl nüfusu, göreceli olarak küçük kabilelere bölünmüş ve yarı sabit köylerde yaşayan avcılık ve balıkçılıkla geçinen yerlilerden oluşmuştur. Yoksulların, kolonilere ait madenlerde ve ekim alanlarında çalıştırılmasını sağlamanın uygun olmadığı görülünce, Portekizli göçmenler, Afrika'dan siyah köleler ithal etmeye başlamışlardır. 1850'lerde köle ticaretinin sona ermesi ile iş arayan Avrupalı ve Ortadoğulu göçmen akını artmıştır. Öte yandan 1910'da -bir milyonun üzerinde- kitle halinde Japonya'dan göç almıştır. Zaman geçtikçe, bu göçmen dalgaları çoğunlukla Sao Paulo, Parana, Santa Catarina ve Rio Grande do Sul gibi eyaletlere yerleşmiş ve bu bölgeler çok farklı yapıya bürünmüştür.

Dünyanın neresinden gelmiş olursa olsun ziyaretçilerin kendilerini yabancı hissetmemelerini sağlayan bu etnik çeşitlilik; ulusal yapıda, iş ve politika hayatında ayrımcılık yapılmadan birlikte yaşama kültürü oluşmasını sağlamış olup, Brezilya'nın küresel rekabet alanında başarısının en önemli anahtar unsurudur.

Halkın büyük bir çoğunluğu kentlerde yaşamaktadır. 2023-2027 döneminde; ortalama yaşam süresi 76,6 yaş olarak tahmin edilmekte olup, erkekler için 73,5 yaş, kadınlar için 79,6 yaş ortalama yaşam süresidir. Erkek nüfusun yaşam süresinin daha kısa olmasının nedeni, 60 yaş altındaki erkeklerde şiddet suçlarından kaynaklanan ölümlerin fazla olmasıdır. 2029 yılında nüfusun 210,81 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Nüfus Dağılımı

Nüfus	**2017**	**2022**	**2027**
Toplam (milyon kişi)	203,5	209,4	214,2

Erkek nüfus	100,1	102,8	105,0
Kadın nüfus	103,4	106,6	109,2
Yaşa göre dağılım %		**2018-22**	**2023-27**
0-14 yaş		0,6	0,5
15-64 yaş		0,7	0,1

65+ yaş		0,5	0,7

Kaynak: EIU- Economist Intelligence Unit

2022 yılı itibarıyla, toplam nüfusun %87,6'sını şehirli kesim oluşturmaktadır. 2027'de %88,9 şehirleşme tahmin edilmektedir. Şehir ve kasabalardaki hızlı nüfus artışı ve kırsal kesimden, şehirlere doğru yönelen göç; "favela"adı verilen gecekondulardaki artış ve altyapı eksikliği ile birlikte çeşitli sorunlara yol açmıştır.

Gelir dağılımının oldukça bozuk olduğu Brezilya'nın güney doğusu nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu bölgedir. Toplam 20 milyon kişinin yaşadığı Sao Paulo şehrinde varoşlar hariç 11,5 milyon kişi yaşamaktadır. Hali hazırda nüfusu 1 milyonun üzerinde olan 14 şehir bulunmaktadır. Kuzey, kuzeydoğu nüfus yoğunluğu az yerleşim bölgelerine sahiptir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Brezilya, Amazon ormanları ile dünyadaki en geniş tropikal orman ve oksijen rezervlerine sahiptir. Ormanlar ülkede çok büyük bir alanı kaplamaktadır. Yapraklarını dökmeyen ağaçlardan oluşan mapa ormanları bütün Amazon bölgesini, Sao Paulo'nun batı yaylalarını ve güney kısımlardaki yaylaların geniş bir kısmını kaplamaktadır. Kuzeydoğu Brezilya'nın en yüksek ve en sulak yerlerinde de bu ormanlara rastlanmaktadır.

Savanlar, ülkenin ikinci önemli bitki örtüsünü oluşturmaktadır. Orta Brezilya'nın az verimli topraklarında savan, yerini dikenli, cılız çalılara bırakmaktadır. Amazon Bölgesi, dünya kauçuk üretiminde birinciliğe sahiptir. Yağış ve nem oranının yüksek olduğu ülkenin, en sıcak bölgesi olan kuzeydoğu kısımlarında kurak alanlar bulunmaktadır.

Brezilya, çevreyle dost bir enerji kaynağı olduğu gerekçesiyle etanol üretimi ve kullanımını desteklemiştir. Ancak toprağa ihtiyaç duyan çiftçilerin ekim alanı açmak için Amazon'daki ormanları yakmaları sonucu ormanlık alanların azalması hava kirliliğine yol açmıştır. Bütün bunlar, etanol üretimi için yeni şeker kamışı ekimi yapılmaması ve etanol üretim tesisi kurulmaması yönünde çevre korumacı kararlar uygulanmasına yol açmıştır.

Küresel ısınmaya karşı Brezilya'nın önemli sorumlulukları bulunmakta olup, Yağmur ormanlarının azalmasının küresel iklim değişiklikleri üzerindeki etkisi nedeniyle bu konudaki gelişmeler tüm dünyayı yakından ilgilendirmektedir.

Brezilya'da Ulusal Madencilik Ajansı'na kayıtlı aktif araştırma ve madencilik lisansı bulunan 37 metalik madde bulunmaktadır. Ülkenin en önemli mineral kaynakları alüminyum, bakır, krom, kalay, demir, manganez, niyobyum, nikel, altın, vanadyum ve çinkodur. Madencilik üretimi, Minas Gerais ve Pará eyaletlerinde yoğunlaşmaktadır.

	2022	**2023**	**2024***	**2025***	**2026***	**2027***	**2028***	**2029***
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar $)	1951,85	2173,67	2331,39	2437,91	2596,12	2760,06	2903,89	3058,23
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	3	2,9	2,2	2,1	2,1	2	2	2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - $)	9 612	10 642	11 352	11 809	12 510	13 230	13 847	14 507
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	9,3	4,6	4,1	3	3,1	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2,5	-1,3	-1,4	-1,5	-1,7	-1,8	-1,9	-2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9,3	8	8	7,9	7,7	7,7	7,7	7,7
Nüfus (milyon)	203,06	204,25	205,38	206,45	207,53	208,62	209,71	210,81
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	83,9	84,7	86,7	89,3	90,9	92,4	93,4	93,9

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

2024 yılında cari fiyatlara göre, 2,33 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2025 yılında 2,43 trilyon dolar olması beklenmektedir. Brezilya, cari fiyatlara göre, 2023 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 8. büyük ekonomisidir.

2024 yılında sabit fiyatlara göre %2,2 oranında büyümesi beklenen GSYİH'nin, 2025 yılında %12,1 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

2024 yılında % 4,1 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2025 yılında % 3 olacağı tahmin edilmektedir. Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %8 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 27. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Cari fiyatlara göre Brezilya, 2024 yılında 11 352 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 82. sırada yer almaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

2023 yılında Brezilya'nın ihracatı %1,6 artarak 339,7 milyar dolar, ithalatı %-11,7 azalarak 240,8 milyar dolar olmuştur. 2022 yılında ihracatta dünyada %1,4 pay ile 24. sırada olan Brezilya, ithalatta dünyada %1,1 pay ile 25. sıradadır.

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak:Trademap

Brezilya, geleneksel pazarı olan Amerika kıtası ve Avrupa Birliği'nin yanında son dönemde Afrika, Orta Doğu ve Körfez, Doğu Avrupa ve Asya pazarlarına ihracatını önemli ölçüde artırmıştır. Güney-Güney ticareti olarak tanımlanan ve dünya ticaretinde giderek daha ağırlık kazanan eğilimde Brezilya'nın payı büyüktür.

Brezilya ihracatta sergilediği başarısını ihraç mallarını çeşitlendirerek ve geleneksel pazarlarının dışında kalan pazarlara açılarak elde etmiştir. Tarım ürünlerinin yanı sıra uçak, otomotiv, demir, kimyasallar, makine, ayakkabı, kağıt, elektrik ve elektronik gibi endüstri ürünleri de önemli ihraç kalemleri arasına girmiştir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Brezilya'nın 2023 yılı ihracatında başlıca ürünler arasında; soya fasulyesi, ham petrol, demir cevherleri ve konsantreleri, şeker kamışı şekeri ve kimyaca saf sakkaroz, mısır, soya küspesi, petrol yağları, tavuk eti (dondurulmuş), sığır eti (dondurulmuş) ve kahve ilk sıralarda yer almaktadır.

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Brezilya'nın 2023 yılında ithal ettiği ürünler arasında; petrol yağları, ham petrol, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, turbojetler, turbopropeller ve diğer gaz türbinleri, otomobiller, serum, aşı vb ürünler, potaslı mineral ve kimyasal gübreler, dozlandırılmış ilaçlar, haşarat öldürücüler ve elektronik entegre devreler ilk sıralarda yer almaktadır.

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Brezilya'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, ABD, Arjantin, Hollanda, Meksika, Şili, İspanya, Singapur, Japonya ve Kanada olup, ülkenin ihracatında Türkiye %1,1 pay ile 22. sıradadır.

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Brezilya'nın ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, ABD, Almanya, Arjantin, Rusya, Hindistan, İtalya, Meksika, Fransa ve Japonya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye % 0,5 pay ile 38. sıradadır.

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Brezilya hükümeti, ülkenin ekonomik büyümesine katkıda bulunacağına inanılan ve hükümetin öncelikli alanlar listesinde yer alan sektörlerdeki yatırımlara teşvik sağlamaktadır. Bu alanlar; tarım, teknoloji, emek ağırlıklı sanayi kolları ile ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanan malların üretimini kapsamaktadır. Turizm, ağaçlandırma, gemi yapımı, selüloz, kimya, petro-kimya, otomotiv, uçak sanayi ile tekstil ve gıda sektörleri de teşvik sağlanan alanlardır. Ülkeye gelen yabancı sermayenin Merkez Bankasında kaydedilmesi zorunludur. Bu, yatırımcının ve yapılan yatırım miktarının tespiti için gereklidir. Elde edilen karın yatırımcı ülkeye ödenmesi ve transferi yatırımın yapıldığı para birimi üzerinden gerçekleştirilir.

Mali kurumlar ve özelleştirilmiş şirketler ile iletişim, havacılık, madencilik ve hidroenerji, elektronik, deniz taşımacılığı sektörleri dışında kalan sektörlerde %100 yabancı sermayeli yatırıma izin verilmektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve GSYİH'ya Oranı (Milyar Dolar)

	2022	**2023***	**2024***	**2025***	**2026***	**2027***	**2028***
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon $)	74 606	61 952	65 049	68 302	71 717	75 303	79 068
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	3,82	2,90	2,80	2,90	2,90	2,90	2,90
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon $)	1 056 406	1 118 358	1 183 407	1 251 709	1 323 426	1 398 729	1 477 797
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon $)	- 33 354,50	- 28 251,90	- 20 000	- 21 000	- 22 050	- 23 153	- 24 310

Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon $)	477 631	505 883	525 883	546 883	568 933	592 086	616 396

Kaynak: EIU- Economist Intelligence Unit

Serbest Bölgeler

Amazon Bölgesi'nin merkezi olan Manaus'ta bulunan Manaus Serbest Bölgesi Brezilya'nın en eski ve en gelişmiş serbest bölgesidir. Brezilya'daki diğer serbest bölgelere göre daha fazla avantaj sağlamaktadır. ANDEAN, MERCOSUR, CARICOM ve NAFTA ekonomik bloklarının merkezinde olması nedeniyle dünya pazarlarıyla ilişkide stratejik bir öneme sahiptir.(www.suframa.gov.br)

Brezilya'daki diğer 7 serbest bölge: Macapa/Santana - Amapá; Brasiléia and Cruzeiro do Sul - Acre; Boa Vista and Bonfim- Roraima; and Guajará-Mirim - Rondônia dır. Bu bölgede bulunan ve üretimlerinin büyük bir kısmını ihraç eden firmalar ithalat vergilerinden muaftırlar. Yalnızca MANAUS Serbest Bölgesi üretim üssü haline gelmiş, diğerleri ise yalnızca ticari amaçlarla kullanılmaktadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

2023 yılında Brezilya'ya ihracatımız 823 milyon dolar (bir önceki yıla göre % 18 azalış), ithalatımız ise 4,1 milyar dolar (bir önceki yıla göre % 14 azalış) olup, Brezilya ile ticarette Türkiye'nin 3 316 milyon dolar dış ticaret açığı verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Brezilya Dış Ticareti

Kaynak:Trademap

Türkiye'nin Brezilya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Brezilya'nın 2022 yılı toplam ithalatı dikkate alındığında;

- Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat (GTİP:2836) ithalatının %36'sı (206 milyon $)
- İnşaat demiri (GTİP:7214) ithalatının %54'ü (86 milyon $)
- Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş) (GTİP:0802) ithalatının %40'ı (41 milyon $)
- Demir veya alaşımsız çelikten filmaşin (sıcak haddelenmiş, kangal halinde) (GTİP:7213) ithalatının %23'ü (29 milyon $)
- Karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler (şoför mahalleri dahil) (GTİP:8707) ithalatının %36'sı (26 milyon $)
- Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler (GTİP:2707) ithalatının %8'i (20 milyon $)
- Boratlar; peroksiboratlar (perboratlar) (GTİP:2840) ithalatının %58'i (20 milyon $)
- Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları (GTİP:0813) ithalatının %37'si (18 milyon $)
- Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç) (GTİP:6204) ithalatının %8'i (16 milyon $)
- Sülfatlar; şaplar; peroksisülfatlar (persülfatlar) (GTİP:2833) ithalatının %7'si (16 milyon $) Türkiye'den yapıldığı görülmektedir.

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Türkiye'nin Brezilya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

EKLER:

***EK-1*: Brezilya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**280 814 577**	**334 463 079**	**339 672 778**	**100**	**1,6**
1.	1201	Soya fasulyesi	38 638 731	46 664 334	53 240 725	15,7	14,1
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	30 608 982	42 688 099	42 539 343	12,5	-0,3
3.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	44 660 652	28 888 658	30 528 272	9	5,7
4.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	9 186 406	11 003 830	15 746 905	4,6	43,1
5.	1005	Mısır	4 188 846	12 264 070	13 626 583	4	11,1
6.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	7 342 745	10 339 530	11 558 808	3,4	11,8
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	7 263 332	13 036 328	11 274 804	3,3	-13,5
8.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	6 953 531	8 888 132	8 970 956	2,6	0,9
9.	0202	Sığır eti (dondurulmuş)	6 971 214	10 938 226	8 533 292	2,5	-22

10.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	5 833 257	8 542 533	7 350 550	2,2	-14
11.	4703	Sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	6 391 814	7 906 359	7 172 930	2,1	-9,3
12.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	5 557 233	5 589 155	5 222 676	1,5	-6,6
13.	8703	Otomobiller	3 277 512	4 635 532	4 167 250	1,2	-10,1
14.	7202	Ferro alyajlar	3 475 380	4 075 201	3 882 298	1,1	-4,7
15.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	5 294 257	4 907 613	3 486 222	1	-29

Kaynak: Trademap, Brezilya Verileri

<u>EK-2</u> Brezilya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**219 408 049**	**272 701 734**	**240 834 624**	**100**	**-11,7**
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	13 435 787	23 570 307	17 314 832	7,2	-26,5
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3 995 459	9 916 247	9 057 869	3,8	-8,7
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	7 142 473	7 509 087	7 204 092	3	-4,1
4.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	4 212 387	5 738 151	6 582 249	2,7	14,7
5.	8703	Otomobiller	2 953 554	3 636 783	5 789 879	2,4	59,2
6.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	6 805 159	5 389 368	5 537 707	2,3	2,8
7.	3104	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler	4 261 749	8 930 870	5 111 513	2,1	-42,8
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3 746 827	3 998 777	4 893 789	2	22,4
9.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	4 120 672	6 863 893	4 855 464	2	-29,3
10.	8542	Elektronik entegre devreler	5 137 623	5 845 919	4 830 456	2	-17,4

11.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	5 576 724	7 714 660	4 509 012	1,9	-41,6
12.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	2 790 064	5 627 897	4 244 305	1,8	-24,6
13.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	4 409 002	4 488 715	4 065 094	1,7	-9,4
14.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	2 770 754	5 546 889	4 032 382	1,7	-27,3
15.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	4 375 023	6 682 958	4 020 221	1,7	-39,8

Kaynak: Trademap, Brezilya Verileri

<u>EK-3</u> Brezilya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	**Ülke (İlk 15)**	**2021**	**2022**	**2023**	**Pay (%, 2023)**	**Değişim (%, 20222023)**
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**280 814 577**	**334 463 079**	**339 672 778**	**100**	**1,6**
1.	Çin	87 907 888	89 718 899	104 311 423	30,7	16,3
2.	ABD	31 336 286	37 643 829	37 103 763	10,9	-1,4
3.	Arjantin	11 878 463	15 348 623	16 715 756	4,9	8,9
4.	Hollanda	9 316 020	11 910 549	12 108 911	3,6	1,7

5.	Meksika	5 560 487	7 055 354	8 574 547	2,5	21,5
6.	Şili	7 018 693	9 114 561	7 944 920	2,3	-12,8
7.	İspanya	5 433 174	9 760 700	7 846 611	2,3	-19,6
8.	Singapur	5 820 714	8 345 489	7 429 629	2,2	- 11
9.	Japonya	5 539 500	6 603 070	6 615 790	1,9	0,2
10.	Kanada	4 922 330	5 382 042	5 771 441	1,7	7,2
11.	Almanya	5 042 729	6 267 794	5 645 204	1,7	-9,9
12.	G. Kore	5 670 845	6 242 031	5 627 882	1,7	-9,8
13.	Hindistan	4 799 018	6 340 499	4 687 077	1,4	-26,1
14.	Malezya	4 674 680	3 841 774	4 124 903	1,2	7,4
15.	Endonezya	2 044 219	3 094 619	4 101 812	1,2	32,5
…	…	…	…	…	…	…
22.	**Türkiye**	**3 158 206**	**3 551 122**	**3 379 933**	**1**	**-4,8**

Kaynak: Trademap, Brezilya Verileri

***EK-4*: Brezilya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)**

Sıra	**Ülke (İlk 15)**	**2021**	**2022**	**2023**	**Pay (%, 2023)**	**Değişim (%, 2022- 2023)**
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**219 408 049**	**272 701 734**	**240 834 624**	**100**	**-11,7**
1.	Çin	47 650 946	60 744 585	53 178 676	22,1	-12,5
2.	ABD	39 692 465	51 705 602	38 412 246	15,9	-25,7
3.	Almanya	11 346 499	12 806 357	13 146 899	5,5	2,7
4.	Arjantin	11 948 896	13 099 915	11 996 278	5	-8,4

5.	Rusya	5 698 759	7 852 300	10 004 969	4,2	27,4
6.	Hindistan	6 728 421	8 864 536	6 881 136	2,9	-22,4
7.	İtalya	5 490 117	5 581 979	5 867 768	2,4	5,1
8.	Meksika	4 561 248	5 283 524	5 541 084	2,3	4,9
9.	Fransa	4 819 321	4 966 371	5 507 831	2,3	10,9
10.	Japonya	5 145 679	5 299 771	5 128 067	2,1	-3,2
11.	G. Kore	5 108 169	5 463 080	4 826 869	2	-11,6
12.	Şili	4 421 396	4 620 426	4 313 717	1,8	-6,6
13.	İspanya	3 316 797	3 770 824	3 983 713	1,7	5,6
14.	S. Arabistan	2 880 884	5 297 645	3 531 107	1,5	-33,3
15.	Kanada	2 574 732	5 186 752	3 385 533	1,4	-34,7

Sıra	**GTİP**	**ÜRÜNLER (İlk 15)**	**2021**	**2022**	**2023**	**Pay (%, 2023)**	**Değişim (%, 20222023)**
…		…	…	…	…	…	…
38.		**Türkiye**	**1 274 166**	**1 334 129**	**1 132 388**	**0,5**	**-15,1**

Kaynak: Trademap, Brezilya Verileri

<u>Ek-5</u> Türkiye'nin Brezilya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)	**1 025 552**	**999 816**	**823 495**	**100**	**-17,6**

1.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	63 448	205 401	89 258	10,8	-56,5
2.	4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şerit halinde)	62	21 456	47 911	5,8	123,3
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	41 109	43 166	47 049	5,7	9
4.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	31 894	27 257	42 512	5,2	56
5.	8707	Karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler (şoför mahalleri dahil)	29 331	28 090	32 555	4	15,9
6.	2523	Çimento	8 067	12 269	19 858	2,4	61,9
7.	6815	Taştan ve diğer minerallerden eşya	575	11 308	18 864	2,3	66,8
8.	0813	Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları	14 116	19 920	18 774	2,3	-5,8
9.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	12 245	11 430	16 642	2	45,6
10.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	29 087	14 015	15 898	1,9	13,4
11.	7214	İnşaat demiri	179 416	43 868	13 443	1,6	-69,4

12.	5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	5 607	8 260	12 450	1,5	50,7
13.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	24 036	28 790	9 364	1,1	-67,5
14.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	12 182	10 330	9 139	1,1	-11,5
15.	8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	9 994	9 046	8 246	1	-8,8

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

<u>Ek-6</u> Türkiye'nin Brezilya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	**GTİP**	**ÜRÜNLER (İlk 15)**	**2021**	**2022**	**2023**	**Pay (%, 2023)**	**Değişim (%, 20222023)**
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**3 827 078**	**4 831 721**	**4 139 841**	**100**	**-14,3**
1.	1201	Soya fasulyesi	1 067 198	1 411 310	962 052	23,2	-31,8
2.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	891 781	488 811	612 215	14,8	25,2
3.	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	24 024	5 064	453 944	11	8864,1

4.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	508 092	643 246	299 561	7,2	-53,4
5.	4703	Sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	267 265	456 989	286 555	6,9	-37,3
6.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	140 760	244 548	285 269	6,9	16,7
7.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	19 290	102 332	132 849	3,2	29,8
8.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	24 784	143 876	105 972	2,6	-26,3
9.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	96 717	97 768	103 965	2,5	6,3
10.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	19 930	51 289	61 448	1,5	19,8
11.	7202	Ferro alyajlar	33 654	49 195	57 406	1,4	16,7
12.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	11 231	20 836	53 909	1,3	158,7
13.	7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	71 941	164 849	51 531	1,2	-68,7
14.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	84 956	70 995	46 856	1,1	-34

15.	2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	18 959	34 482	45 998	1,1	33,4

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

KAYNAK: EIU- Economist Intelligence Unit, Trademap, IMF